

АНАЛІЗ РЕГУЛЯТОРНОГО ВПЛИВУ
до проєкту постанови Кабінету Міністрів України
«Про затвердження Порядку створення, управління та функціонування
системи мінімальних запасів нафти та нафтопродуктів в Україні»
(далі – проєкт постанови)

I. Визначення проблеми

Проєкт постанови підготовлено на виконання Закону України «Про мінімальні запаси нафти та нафтопродуктів» (далі – Закон), доручення Прем'єр-міністра України Дениса ШМИГАЛЯ від 26.01.2024 № 40234/1/1-23 стосовно виконання положень Закону згідно з планом організації підготовки проєктів актів та виконання інших завдань, необхідних для його реалізації.

Проєкт постанови підготовлено з метою визначення загальних засад створення, управління та функціонування системи мінімальних запасів нафти та нафтопродуктів в Україні (далі – системи МЗНН).

3 лютого 2011 року Україна є повноправним членом Договору про заснування Енергетичного Співтовариства (далі - ЕнС). Правова база та зобов'язання, які передбачаються в рамках ЕнС, повинні стати важливою допомогою для України на шляху реформ, оскільки вона охоплює точну програму законодавчої та регуляторної реформи, в тому числі у сфері організації ринків, конкуренції, регуляторних принципів та прозорості.

У жовтні 2012 року пакет зобов'язань ЕнС було розширено з метою включення Директиви Ради від 14.09.2009 № 2009/119/ЄС, яка зобов'язує держави-члени підтримувати мінімальні запаси сирої нафти та/або нафтопродуктів.

Частиною другою статті 4 Закону передбачено, що Кабінет Міністрів України, зокрема, затверджує порядок створення, управління та функціонування системи мінімальних запасів нафти та нафтопродуктів в Україні.

Частиною третьою статті 4 Закону передбачено, що центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику в нафтогазовому та нафтогазопереробному комплексі, зокрема, здійснює управління системою мінімальних запасів нафти та нафтопродуктів.

Створення системи МЗНН дозволить виконати взяті Україною зобов'язання відповідно до Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони в частині виконання зобов'язань, передбачених Директивою Ради ЄС від 14.09.2009 № 2009/119/ЄС стосовно підтримання мінімального рівня резервів сирої нафти та/або нафтопродуктів.

Проєктом постанови пропонується затвердити Порядок створення, управління та функціонування системи мінімальних запасів нафти та нафтопродуктів в Україні, що дозволить виконати вимогу Закону.

Система МЗНН призначена для створення, ефективного управління та сталого функціонування мінімальних запасів нафти та нафтопродуктів (далі - МЗНН), виявлення ознак кризової ситуації на ринку нафти та нафтопродуктів України, а також виконання плану дій для подолання кризової ситуації на ринку нафти та нафтопродуктів України у разі її виникнення.

Проєктом постанови передбачається визначити:

елементи функціонування системи МЗНН;
 порядок визначення обсягів та переліку МЗНН;
 взаємодію системи МЗНН з іншими інформаційно-комунікаційними системами;
 порядок створення та зберігання МЗНН;
 порядок укладення та використання тікетс-угод;
 порядок оформлення та використання банківських гарантій;
 порядок контролю за виконанням вимог законодавства у сфері МЗНН;
 порядок дій під час кризової ситуації на ринку нафти та нафтопродуктів, розкриття та поновлення МЗНН.

Основні групи (підгрупи), на які проблема справляє вплив:

Групи (підгрупи)	Так	Ні
Громадяни		- (не впливає)
Держава	+	
Суб'єкти господарювання	+	
у тому числі суб'єкти малого підприємництва		- (не впливає)

Врегулювання цієї проблеми неможливе за допомогою ринкових механізмів, оскільки питання створення, управління та функціонування системи МЗНН потребує державного регулювання. Діючі регуляторні акти, які могли б врегулювати проблему – відсутні.

Проблема не може бути розв'язана за допомогою діючих регуляторних актів, оскільки механізм ефективного управління та сталого функціонування мінімальних запасів нафти та нафтопродуктів в країні нормативно не врегульований.

II. Цілі державного регулювання

Цілями державного регулювання є:

створення запасів нафти та нафтопродуктів, що використовуватимуться для забезпечення потреб споживачів нафти та нафтопродуктів України у разі виникнення кризової ситуації на ринку нафти та нафтопродуктів;

забезпечення електронної взаємодії та обміну інформацією між учасниками МЗНН, центральними органами виконавчої влади та іншими державними електронними інформаційними ресурсами відповідно до Закону;

цифровізація послуг, у тому числі адміністративних, у сфері МЗНН;

впровадження прозорого та надійного механізму моніторингу створення, зберігання, використання та обміну даними щодо МЗНН в Україні;

забезпечення обліку та контролю за рівнем МЗНН в Україні та зобов'язань щодо їх створення;

забезпечення обліку та контролю за банківськими гарантіями.

III. Визначення та оцінка альтернативних способів досягнення цілей

1. Визначення альтернативних способів

Вид альтернативи	Опис альтернативи
Альтернатива 1. Прийняття проекту постанови	Прийняття проекту постанови забезпечить: створення запасів нафти та нафтопродуктів, що використовуватимуться для забезпечення потреб споживачів нафти та нафтопродуктів України у разі виникнення кризової ситуації на ринку нафти та нафтопродуктів; електронну взаємодію та обмін інформацією між учасниками МЗНН, центральними органами виконавчої влади та іншими державними електронними інформаційними ресурсами відповідно до Закону; цифровізацію послуг, у тому числі адміністративних, у сфері МЗНН; впровадження прозорого та надійного механізму моніторингу створення, зберігання, використання та обміну даними щодо МЗНН в Україні; забезпечення обліку та контролю за рівнем МЗНН в Україні та зобов'язань щодо їх створення; забезпечення обліку та контролю за банківськими гарантіями.
Альтернатива 2. Залишити існуючу ситуацію без змін	Залишення існуючої ситуації без змін призведе до того, що не буде створено необхідний ресурс для подолання можливої кризової ситуації на ринку нафти та нафтопродуктів, а також проблемні питання щодо прозорого та надійного механізму моніторингу створення та зберігання МЗНН не будуть вирішені, в тому числі зобов'язання України щодо створення та контролю за рівнем МЗНН в Україні.

2. Оцінка вибраних альтернативних способів досягнення цілей. Оцінка впливу на сферу інтересів держави

Вид альтернативи	Вигоди	Втрати
Альтернатива 1 Прийняття проекту постанови	1. Дозволить забезпечити електронну взаємодію та обмін інформацією між учасниками МЗНН, центральними органами виконавчої влади та іншими державними електронними інформаційними ресурсами. 2. Утворить прозорий та надійний механізм моніторингу створення, зберігання, використання та обміну даними щодо МЗНН в Україні. 3. Створить ефективний	Витрати відсутні.

	механізм протидії кризовим ситуаціям на ринку нафти та нафтопродуктів.	
Альтернатива 2 Залишити існуючу ситуацію без змін	Вигоди відсутні.	Не буде утворено надійний механізм моніторингу створення, зберігання, використання та обміну даними щодо МЗНН в Україні, що призведе до невиконання Україною взятих зобов'язань, передбачених Директивою Ради ЄС від 14.09.2009 № 2009/119/ЄС стосовно підтримання мінімального рівня резервів сировини нафти та/або нафтопродуктів, і стане перешкодою у поступовому зближенню України та Європейським союзом. Відсутність системи МЗНН у разі виникнення кризової ситуації на ринку нафти та нафтопродуктів може призвести до їх дефіциту, здорожчання та браку ресурсів щодо забезпечення потреб споживачів нафти та нафтопродуктів в Україні.

Оцінка впливу на сферу інтересів громадян

Вид альтернативи	Вигоди	Витрати
Альтернатива 1 Прийняття проекту постанови	Попередження кризових ситуацій на ринку нафти та нафтопродуктів, відсутність дефіциту нафтопродуктів, забезпечення потреб споживачів нафти та нафтопродуктів України та цінова стабільність на ринку нафтопродуктів.	Витрати відсутні.
Альтернатива 2 Залишити існуючу ситуацію без змін	Вигоди відсутні.	Відсутність системи МЗНН у разі виникнення кризової ситуації на ринку нафти та нафтопродуктів може призвести

		до їх дефіциту, здорожчання та до не забезпечення потреб споживачів нафтопродуктів України.
--	--	---

Оцінка впливу на сферу інтересів суб'єктів господарювання

Показник	Великі	Середні	Малі	Мікро	Разом
Кількість суб'єктів господарювання, що підпадають під дію регулювання, одиниць	114	590	-	-	704
Питома вага групи у загальній кількості, відсотків	16,2	83,8	-	-	100

*Примітка. Загальний обсяг постачання нафтопродуктів у 2023 році склав 10,2 млн.тонн. До суб'єктів господарювання віднесені підприємства, які та/або постачали нафтопродукти: великі – понад 12 тис. тонн/рік, середні – від 1 тис. тонн/рік до 12 тис. тонн/рік.

Вид альтернативи	Вигоди	Витрати
Альтернатива 1 Прийняття проекту постанови	Впровадження системи МЗНН позитивно впливатиме на стабільність внутрішнього ринку, знизить ризики виникнення дефіциту та коливання цінового сегменту, що в свою чергу сприятиме належному фінансовому та інвестиційному стану суб'єктів галузі.	Витрати підприємств, які здійснюють діяльність на ринку нафти та нафтопродуктів (суб'єкти ринку, що здійснює ввезення нафти та/або нафтопродуктів у режимі імпорту та введення їх в обіг; суб'єкти ринку, що здійснюють виробництво нафтопродуктів та введення їх в обіг, які будуть надавати щомісячну інформацію (в електронному вигляді) становитимуть 21 563 520 грн. на рік.
Альтернатива 2 Залишити існуючу ситуацію без змін	Вигоди відсутні.	Призведе до невиконання Україною зобов'язань, передбачених Директивою Ради ЄС від 14.09.2009 № 2009/119/ЄС стосовно підтримання мінімального рівня резервів сирої нафти та/або нафтопродуктів, і стане перешкодою у поступовому зближенню України та Європейським союзом. Відсутність системи МЗНН у разі виникнення кризової ситуації на ринку нафти та нафтопродуктів може призвести до їх дефіциту,

		здорожчання та до не забезпечення потреб споживачів нафтопродуктів України.
--	--	---

Сумарні витрати за альтернативами	Сума витрат, гривень
Альтернатива 1 Прийняття проекту постанови	Витрати підприємств, які здійснюють діяльність на ринку палив (суб'єкти ринку, що здійснює ввезення нафти та/або нафтопродуктів у режимі імпорту та введення їх в обіг; суб'єкти ринку, що здійснюють виробництво нафтопродуктів та введення їх в обіг, які будуть надавати щомісячну інформацію (в електронному вигляді) становитимуть 21 563 520 грн. на рік.
Альтернатива 2 Залишити існуючу ситуацію без змін	Витрати відсутні.

Внаслідок дії регуляторного акта додаткові суми витрат у суб'єктів господарювання відсутні.

IV. Вибір найбільш оптимального альтернативного способу досягнення цілей

Рейтинг результативності (досягнення цілей під час вирішення проблеми)	Бал результативності (за чотирибальною системою оцінки)	Коментарі щодо присвоєння відповідного бала
Прийняття проекту постанови	4	Цілі державного регулювання будуть досягненні повною мірою і дозволять впровадити прозорий та надійний механізм моніторингу створення, зберігання, використання та обміну даними щодо МЗНН в Україні. Забезпечити облік та контроль за рівнем МЗНН в Україні та зобов'язань щодо їх створення. Запобігти виникненню кризової ситуації на ринку нафти та нафтопродуктів.
Залишити існуючу ситуацію без змін	1	Не дозволить досягти державного регулювання та забезпечити облік та контроль за рівнем МЗНН в Україні та зобов'язань щодо їх створення. Відсутність системи МЗНН у разі виникнення кризової ситуації на ринку нафти та нафтопродуктів може призвести до дефіциту нафтопродуктів та їх

		здорожчання. Приведе до невиконання Україною зобов'язань, передбачених Директивою Ради ЄС від 14.09.2009 № 2009/119/ЄС стосовно підтримання мінімального рівня резервів сировини нафти та/або нафтопродуктів, і стане перешкодою у поступовому зближенню України та Європейським союзом.
--	--	---

Рейтинг результативності	Вигоди (підсумок)	Витрати (підсумок)	Обґрунтування відповідного місця альтернативи у рейтингу
Альтернатива 1 Прийняття проекту постанови	В результаті прийняття проекту постанови і створення механізму ефективного управління та сталого функціонування МЗНН очікується посилення стабільності внутрішнього ринку та позитивні передумови відновлення власного виробництва нафтопродуктів. Також буде забезпечено спроможність своєчасно виявляти ознаки кризової ситуації на ринку нафти та нафтопродуктів та запроваджувати дієві заходи для її подолання.	Орієнтовні витрати підприємств, які здійснюють діяльність на ринку палив 21 563 520 грн. на рік	Прийняття проекту постанови дозволить повністю досягти цілі державного регулювання.
Альтернатива 2 Залишити існуючу ситуацію без змін	Відсутні	Відсутні	Проблема продовжує існувати. Приведе до невиконання Україною зобов'язань, передбачених Директивою Ради ЄС від 14.09.2009 № 2009/119/ЄС стосовно підтримання мінімального рівня

			резервів сирої нафти та/або нафтопродуктів, і стане перешкодою у поступовому зближенню України та Європейським союзом. Відсутність системи МЗНН у разі виникнення кризової ситуації на ринку нафти та нафтопродуктів може призвести до їх дефіциту, здорожчання та до не забезпечення потреб споживачів нафтопродуктів України.
--	--	--	---

Рейтинг	Аргументи щодо переваги обраної альтернативи / причини відмови від альтернативи	Оцінка ризику зовнішніх чинників на дію запропонованого регуляторного акта
Альтернатива 1 Прийняття проекту постанови	Прийняття проекту постанови забезпечить у повному обсязі досягнення задекларованих цілей та є єдиним необхідним і достатнім способом вирішення проблеми.	Ризик зовнішніх чинників на дію запропонованого регуляторного акта не передбачається.
Альтернатива 2 Залишити існуючу ситуацію без змін	Залишення наявної на сьогодні ситуації без змін не забезпечить досягнення цілей.	Вплив зовнішніх факторів на дію регуляторного акта не очікується.

Альтернативи прийняттю проекту постанови немає.

V. Механізми та заходи, які забезпечать розв'язання визначеної проблеми

Основним механізмом для розв'язання визначеної проблеми є прийняття проекту постанови, якою буде затверджено Порядок створення, управління та функціонування системи мінімальних запасів нафти та нафтопродуктів в Україні, що сприятиме виконанню Україною зобов'язань, передбачених Директивою Ради ЄС від 14.09.2009 № 2009/119/ЄС стосовно підтримання мінімального рівня резервів сирої нафти та/або нафтопродуктів.

Зазначений проект регуляторного акта дозволить:

1) створити мінімальні запаси нафти та нафтопродукти, що сприятиме стабілізації балансу попиту та пропозицій на внутрішньому ринку нафти та нафтопродуктів України;

- 2) своєчасно та ефективно виявляти та реагувати на кризову ситуацію на ринку нафти та нафтопродуктів;
- 3) забезпечити електронну взаємодію та обмін інформацією між учасниками МЗНН, заінтересованими центральними органами виконавчої влади та іншими державними електронними інформаційними ресурсами відповідно до Закону;
- 4) цифровізацію послуг, у тому числі адміністративних, у сфері МЗНН;
- 5) впровадити прозорий та надійний механізм моніторингу створення, зберігання, використання та обміну даними щодо МЗНН в Україні;
- 6) забезпечити облік та контроль за рівнем МЗНН в Україні та зобов'язань щодо їх створення;
- 7) забезпечити облік та контроль за банківськими гарантіями;
- 8) виконання зобов'язань, передбачених Директивою Ради ЄС від 14.09.2009 № 2009/119/ЄС стосовно підтримання мінімального рівня резервів сирової нафти та/або нафтопродуктів.

Міненерго для впровадження цього регуляторного акта має погодити його із заінтересованими органами виконавчої влади та подати його на розгляд до Кабінету Міністрів України.

Для впровадження цього регуляторного акта в дію необхідно забезпечити інформування громадськості про вимоги регуляторного акта шляхом його оприлюднення в засобах масової інформації та на офіційному вебсайті Міністерства енергетики України.

VI. Оцінка виконання вимог регуляторного акта залежно від ресурсів, якими розпоряджаються органи виконавчої влади чи органи місцевого самоврядування, фізичні та юридичні особи, які повинні проваджувати або виконувати ці вимоги

Витрати на виконання вимог регуляторного акта для органів виконавчої влади не передбачаються.

VII. Обґрунтування запропонованого строку дії регуляторного акту

Строк дії регуляторного акта не обмежується у часі, що дасть змогу досягти цілей державного регулювання.

Проект регуляторного акта набирає чинності одночасно з введенням в дію Закону України від 21.11.2023 № 3484-IX «Про мінімальні запаси нафти та нафтопродуктів».

VIII. Визначення показників результативності дії регуляторного акту

Прогнозовані показники результативності регуляторного акта:

- 1) інформація від суб'єктів господарювання про склад, кількість, якісні характеристики нафти та нафтопродуктів, що зберігаються операторами, суб'єктами ринку відповідно до Закону;
- 2) обсяги створених мінімальних запасів нафти та нафтопродуктів відповідно до Закону;
- 3) розмір коштів, які витрачатимуться суб'єктом господарювання у зв'язку із виконанням вимог акта для одного суб'єкта господарювання великого і середнього підприємництва – 30 630 грн. за перший рік, та 153 150 за п'ять років;
- 4) кількість часу, який витрачатиметься суб'єктом господарювання у зв'язку із виконанням вимог акта для одного суб'єкта господарювання великого і середнього

підприємництва – 1,5 год на тиждень;

5) розмір надходжень до державного та місцевих бюджетів, цільових фондів – не зміниться.

Кількість суб'єктів господарювання, на які поширюватиметься дія акта – 704.

Рівень інформованості суб'єктів господарювання – високий.

Проект регуляторного акта та відповідний аналіз регуляторного впливу оприлюднюється на офіційному веб-сайті Міненерго України. Проведено обговорення із Нафтогазовою асоціацією України, Українською асоціацією скрапленого газу та Асоціацією газовидобувних компаній України.

IX. Визначення заходів, за допомогою яких здійснюватиметься відстеження результативності дії регуляторного акта

Відстеження результативності регуляторного акта будуть здійснюватися Міністерством енергетики України шляхом аналізу статистичних даних.

Відповідно до законодавства здійснюється базове, повторне та періодичне відстеження результативності регуляторного акта у строки, встановлені статтею 10 Закону України «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності».

Базове відстеження результативності регуляторного акта буде здійснюватися через рік після набрання чинності цим регуляторним актом, оскільки планується використовувати статистичний метод відстеження та статистичні дані, але не пізніше дня, з якого починається проведення повторного відстеження результативності цього акта.

Повторне відстеження результативності регуляторного акта буде здійснено через рік з дня набрання ним чинності, але не пізніше двох роки з дня набрання чинності цим регуляторним актом.

Періодичне відстеження результативності регуляторного акта буде здійснюватися один раз на кожні три роки після закінчення заходів повторного відстеження.

Міністр енергетики України

« » 2024 р.

Герман ГАЛУЩЕНКО

Додаток
до аналізу регуляторного
впливу

ВИТРАТИ
на одного суб'єкта господарювання великого і середнього підприємництва,
які виникають внаслідок дії регуляторного акта

Поряд- ковий номер	Витрати	За перший рік	За п'ять років
1.	Витрати на придбання основних фондів, обладнання та приладів, сервісне обслуговування, навчання/підвищення кваліфікації персоналу тощо, гривень	0,00	0,00
2.	Податки та збори (зміна розміру податків/зборів, виникнення необхідності у сплаті податків/зборів), гривень	0,00	0,00
3.	Витрати, пов'язані із веденням обліку, підготовкою та поданням звітності державним органам, гривень	30 280	151 400
4.	Витрати, пов'язані з адмініструванням заходів державного нагляду (контролю) (перевірок, штрафних санкцій, виконання рішень/приписів тощо), гривень	0,00	0,00
5.	Витрати на отримання адміністративних послуг (дозволів, ліцензій, сертифікатів, атестатів, погоджень, висновків, проведення незалежних/обов'язкових експертиз, сертифікації, атестації тощо) та інших послуг (проведення наукових, інших експертиз, страхування тощо), гривень	0,00	0,00
6.	Витрати на оборотні активи (матеріали, канцелярські товари тощо), гривень	350	1 750
7.	Витрати, пов'язані із наймом додаткового персоналу, гривень	0,00	0,00
8.	Інше, гривень	0,00	0,00
9.	РАЗОМ (сума рядків: 1+2+3+4+5+6+7+8), гривень	30 630	153 150
10.	Кількість суб'єктів господарювання великого та середнього підприємництва, на яких буде поширено регулювання, одиниць	704	704
11.	Сумарні витрати суб'єктів господарювання великого та середнього підприємництва, на виконання регулювання (вартість регулювання) (рядок 9 x рядок 10), гривень	21 563 520	107 817 600